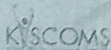

KISCOMS

INTERNATIONAL CONGRESS OF MEDICAL SCIENCES

6-7 May, 2017
Swiss Diamond Hotel
Prishtina, Republic of Kosovo

ABSTRACT BOOK FINAL PROGRAM

“Monitorimi i cilësisë së ujërave sipërfaqësorë në rajonin e Shkupit, lumi Vardar”

L.Kostadinovski¹, Sh.Musa¹, V.Dobrosavleviq¹, R.Pejçinovska², M.Gjetaj-Jakovski¹, P.Simjanoski¹, P.Malinska¹ / ¹Qendra për Shëndet Publik – Shkup, R. e Maqedonisë

Hyrje: Në lumin Vardar në rajonin e qytetit të Shkupit, në gjatësi prej 20 km, derdhen ujëra të zeza nga qyteti dhe industria. Qendra për Shëndet Publik në Shkup e monitoron ndotjen e lumit Vardar në rajonin e qytetit.

Qëllimi: Përmirësimi i cilësisë së ujit në lumin Vardar përmes objekteve të kanalizimit dhe menaxhim me ujëra teknike nga industria.

Materiali dhe metoda: Të dhënat janë të fituara nga raporti vjetor për gjendjen sanitaro-higjienike të ujërave sipërfaqësorë nga ana e Qendrës për Shëndet Publik në Shkup për vitin 2016. Në punim janë të përdorura metoda mikrobiologjike dhe fiziko-kimike si dhe përpunimi përfundimtar statistikor.

Rezultate: Janë të analizuar mostrat e marrura nga gjithsej 6 pika matëse përgjatë lumit Vardar në rajonin e qytetit të Shkupit për vitin 2016, gjithsej 40 mostra. Parregullësia bakteriologjike dhe fiziko-kimike është e paraqitur në të gjitha 40 mostrat (100%). Analizat bakteriologjike bazohen në rezultatet e fituara për numrin e mundshëm të baktereve koliforme, E.Coli, Enterococcus, ndërsa parametrat fiziko-kimike paraqesin vlera të larta të materieve të suspenduara, hargjimi biokimik i oksigjenit, prania e amonjakut, nitriteve dhe

nitrateve.

Përfundim: Në bazë të rezultateve të fituara, në rajonin e qytetit të Shkupit, lumi Vardar rangohet në klasën e III dhe IV. Për përmirësimin e cilësisë patjetër është e nevojshme zgjidhja e derdhjes së ujërave teknike industriale, për shkak të rrezikut potencial të shfrytëzimit të ujërave të kontaminuara për ujtitje ku rrezikohet zingjiri i ushqimit për njeriun dhe kafshët.

Fjalë Kyçe: Ujëra të zeza, ujëra sipërfaqësore, parregullësi bakteriologjike, parregullësi kimike.

“Monitoring the quality of surface waters in the Skopje region – river Vardar”

Lj.Kostadinovski¹, Sh.Musa¹, V.Dobrosavljevik¹, R.Pejcinovska², M.Gjetaj – Jakovski¹, P.Simjanoski¹, P.Malinska¹/ ¹Center for Public Health – Skopje, R. Macedonia, ²Unemployed – Skopje, R. Macedonia

Introduction: The River Vardar in the city of Skopje, in the length of 20km receives wastewater from the city and industry. CPH Skopje follows the pollution of river Vardar in the Skopje region.

Goal: Improving water quality of River Vardar through sewage facilities and managing the industrial waste water.

Materials and methods: The data are derived from the Annual Report of the hygienic-sanitary condition of surface water from CPH Skopje for year 2016. This paper uses microbiological and physic-chemical methods, as well as statistical processing of the data.

Results: 40 samples are analyzed from 6 measuring points on the river Vardar in the city of Skopje in 2016. Bacteriological and physical-chemical unsafety of the water is shown in all 40 samples (100%). Bacteriological analyzes are based on a finding of probable number coliform bacteria, E. coli, Enterococcus, while physical-chemical parameters indicate high levels of suspended substances, biochemical oxygen consumption, ammonia, nitrites and nitrates.

Conclusions: On the basis of results obtained in the city of Skopje, the river Vardar ranking is in class III and IV. To improve the quality it is necessary to

solve the flow of the industrial waste water, because of the potential danger of using polluted water for irrigation and entry of hazards in the food chain of humans and cattle.

Key words: Waste water, Surface water, Bacteriological contamination, Chemical contamination.